

10 gr.

ABC

10 gr.

NOWINY CODZIENNE

Nr. 236

Warszawa, środa 10 sierpnia 1938 r.

Rok XIII

Czy zapowiedź doniosłej reformy?

Polska będzie mieć 5 kardynałów

Pius XI wprowadza powszechność hierarchii

Wileńskie „Słowo“ publikuje sensacyjną korespondencję z Rzymu, w której zapowiada, że po przemówieniu Ojca Świętego, które wywołało tak olbrzymie zainteresowanie w całym świecie, przyjdą dalsze posunięcia. Ostatnie przemówienie Ojca Świętego jest w jego opinii jedynie przegotowaniem kroków znacznie dalej

Walki w Meksyku Porażka Cedillostów

MEKSYK, 9. 8. Po dłuższym pościgu oddziały wojsk federalnych otoczyły oddział zwolenników gen. Cedilla w stanie San Luis Potosi. Po zaciętej walce oddziały rządowe odniosły zwycięstwo, zmuszając przeciwników do ucieczki, przy czym poległ mąż zaufania gen. Cedillo Adelfo Barron.

Niesłusznie aresztowany żąda 58 tys. zł. odszkodowania

LWÓW, 9. 8. Interesującą sprawę rozpatrzy niebawem sąd okręgowy we Lwowie. Mianowicie w związku z odkrytymi swego czasu nadużyciami w Ubezpieczalni Społecznej we Lwowie aresztowano także zredukowanego urzędnika Mariana Langiewicza. Aresztowany prosił dyrekcję Ubezpieczalni o wyjaśnienie sprawy, lecz pismo wyjaśniające na-

idających, o których mówi on w sposób następujący:

Chodzi o reformę, której doniosłość można chyba porównać do reformy soboru Trydenckiego. Oto w konsekwencji podkreślenia wyrażnie uniwersalistycznego stanowiska Kościoła, niektóre koła watykańskie pragnęłyby w składzie kardynałów wyraźnie zaznaczyć, że wszystkie narody powinny być reprezentowane stosownie do swej roli w Kościele.

Nie ma oczywiście mowy o żadnej proporcjonalności, chodzi natomiast o to, by hierarchia Kościoła była jednakoowo związana z wszystkimi narodami i ich duchowieństwem. W ten sposób uniwersalizmowi Wiary, towarzyszył by uniwersalizm hierarchii.

Jak wiadomo, obecnie większość kardynałów stanowią Włosi. Tytuł ten nadawany początkowo proboszczom parafii położonych na terenie Rzymu, otrzymywali z czasem również dostojnicy Kościoła z innych krajów. Utworzy-
mywana jednak była zasada, że

większość kardynałów pochodziła bądź z Rzymu, bądź z półwyspu Apenińskiego.

Korespondencja donosi, że obecnie przyszedł czas na zmiany w kolegium kardynałów.

Zmiany te:

nie nastąpią z dnia na dzień. Stopniowo jednak będzie powiększana ilość kardynałów innych narodowości. Słyszałem nawet opinie, że na przykład ilość kandydatów — Polaków, z uwagi na szczególną rolę Polski między dwoma państwami niechętnymi Kościołowi,

ma być zwiększona do pięciu.

Z tym zagadnieniem łączy się ściśle sprawa wyboru papieża. Od czasów Hadriana VI (1522—1523) na tronie papieskim zasiadali sami Włosi. Czy przy innym składzie konklawe stan ten utrzyma się nadal?

Informacje te podajemy na całkowitą odpowiedzialność „Słowa“. O ile zapowiedź ta okaże się prawdziwa, zmiana składu kolegium kardynałów może odbić się w sposób bardzo doniosły na dalszych losach Kościoła.

„IM WIĘCEJ WSPOMNIENI POSIADA NARÓD, TEM WIĘCEJ MA ŚWIADOMOŚCI, CZEM W PRZYSZŁOŚCI BYĆ POWINIEN“.

(Z. Kaczkowski)

Katastrofa pociągu pośpiesznego

Lwów — Warszawa

8 pasażerów kontuzjowanych

LWÓW, 9. 8. W dniu wczorajszym pociąg pośpieszny Lwów — Warszawa, który odszedł ze Lwowa o godz. 7.40, uległ na stacji kolejowej Rudnik wykołaceniu.

Na miejsce udała się komisja. Ośmiu podróżnych zostało lekko kontuzjowanych. Odjechali oni w dalszą drogę do Warszawy.

Dokumenty mówią o bluźnierstwach masonskich

Dziś na str. 3-ej

Blücher objął dowództwo

Krwawe walki i krwawa czystka

w zdemoralizowanych oddziałach sowieckich

TOKIO, 9. 8. We wtorek, do 3. 15-tej sowieckie eskadry nie ukazywały się na froncie pod Czang-Ku-Feng. Artyleria sowiecka bombardowała miejscowości Kelko i Kozo. Japońska artyleria przeciwlotnicza zmusiła samoloty sowieckie do odwrotu. Niemal równocześnie dwa bataliony sowieckie pod osłoną artylerii zbliżyły się na 100 m do pozycji japońskich, ale po przeciwnatarciu japońskim zostały zmuszone do wycofania się. Krwawe walki trwały do późnego wieczora.

KRWawe WALKI

Po godzinie 15-ej rozgorzały na nowo krwawe walki. Kilka eskadr samolotów sowieckich bombardowało miejscowości Kelko i Kozo. Japońska artyleria przeciwlotnicza zmusiła samoloty sowieckie do odwrotu. Niemal równocześnie dwa bataliony sowieckie pod osłoną artylerii zbliżyły się na 100 m do pozycji japońskich, ale po przeciwnatarciu japońskim zostały zmuszone do wycofania się. Krwawe walki trwały do późnego wieczora.

Równocześnie został rozszerzony rejon walk. Fortyfikacje wzniecone przez wojska sowieckie sięgają od jeziora Hassan, aż do zatoki Osieta. Rejon walk oddziałów piechoty również został zwiększony. Obecnie prócz Czang

Ku-Fengu krwawe walki toczą się pod Szuliufeng na północ od wzgórza nr. 52.

BLUECHER OBJĄŁ DOWÓDZTWO

We wtorek na terytorium walk sowiecko - japońskich przybył marsz. Blücher i osobiście objął dowództwo oddziałów walczących. Wiadomość o przybyciu Blüchera na front walk wywołała duże wrażenie i uważane jest za dowód, że otrzymał on od rządu sowieckiego wolną rękę w operacjach na Dalekim Wschodzie.

MECHLIS PRZEPROWADZA CZYSTKĘ

Do Nowokijewska przybył ponadto zastępca komisarza spraw wewnętrznych Mechlis, który jest szefem komisji śledczej badającej sprawę ucieczki gen. Łuszkowa. Mechlis wraz z całym aparatem agentów GPU, których 2500 poprzednio już udało się na Daleki Wschód, rozpoczął krwawą czystkę w armii, która objęła również oddziały frontowe.

W rejonie walk mnożą się wy-

padki dezercji żołnierzy, tak, że zaszła konieczność wycofania z frontu pewnych oddziałów. Tak np. wycofane zostały formacje zmotywowane, których dowódcy i żołnierze otwarcie przechod-

zili na stronę japońską.

Główne siły sowieckie, będące obecnie w walce, mają również zostać wycofane i prawdopodobnie zostaną zastąpione przez nowe oddziały.

Manifestacje Hindusów na rzecz Arabów palestyńskich

BOMBAJ, 9. 8. Komitet wykonawczy hindusko - muzułmańskiej ligi w Delhi uchwalił ogłosić 26 sierpnia „dzień palestyński“ na znak protestu przeciwko polityce brytyjskiej w Palestynie oraz celem zmanifestowania sympatii dla Arabów.

Marynarze francuscy w Warszawie Delegacja zespołu kontrtorpedowców przybyłych do Gdyni

Przybyli do Warszawy dowódca zespołu kontrtorpedowców francuskich komandor Barnouin, oficerowie floty francuskiej i delegacja podchorążych szkoły morskiej w Brest wpisali się do ksiąg audiencyjnych na Zamku

i w Generalnym Inspektoracie Sił Zbrojnych oraz złożyli wizyty panu ministrowi spraw wojskowych, szefowi sztabu głównego i szefowi kierownictwa marynarki wojennej.

O godz. 12-ej goście francuscy złożyli wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza. Podczas składania wienca obecni byli przedstawiciele władz wojskowych i marynarki wojennej. Po złożeniu wienca goście francuscy byli podejmowani śniadaniem przez szefa kierownictwa marynarki wojennej, poczem zwiedzili zamek i ciekawsz zabytki miasta.

O godz. 18-ej komandor Barnouin, oficerowie marynarki francuskiej i delegacja podchorążych szkoły morskiej w Brest byli obecni na herbatce, wydanej przez pana ministra spraw wojskowych w salonach Oficerskiego Yacht Klubu.

Szczegóły pobytu marynarzy francuskich w Gdyni podajemy na str. 3-ej.

Słonecznie Możliwe burze

Przewidywany przebieg pogody w dniu 10 b. m.:
Pogoda słoneczna i ciepła o umiarkowanym zachmurzeniu w południowo - wschodniej części kraju, a niewielkim na pozostałym obszarze. Temperatura w ciągu dnia około 25 st. Skłonność do burz.

Dziś w „ABC“

CÓRKA KURATORA SZKOLNEGO KIEROWAŁA AKCJĄ KOMUNIZOWANIA SZKÓŁ.

Zorganizowany szantaż

Z górą przed tygodniem zamieściliśmy tekst przyrzeczenia, jakie miał złożyć Ignacy Paderewski w 1914 r., w sprawie swojego rzekomego antysemityzmu. Zwróciliśmy się wówczas z apelem do wszystkich przyjaciół politycznych Paderewskiego, by zajęli stanowisko wobec ogłoszonego przez nas dokumentu. Niestety, nikt się nie odezwał. Przed tygodniem, ogłaszając dokument, powstrzymaliśmy się od wszelkich komentarzy, oczekując właśnie na wyjaśnienia. Sprawa jednak jest zbyt ważna i wymaga oświelenia.

Bo jakże, wielki muzyk, wielki patriota, który ufundował pomnik grunwaldzki, składał przysięgę, że nie finansował akcji antysemickiej. Składał tę przysięgę niewątpliwie pod presją sfer żydowskich.

Nie chodzi nam w tej chwili o meritum poglądów, wyznaczonych przez Ignacego Paderewskiego. W dobie dzisiejszej świadomość niebezpieczeństwa żydowskiego i czynna z nim walka jest już obowiązkiem każdego Polaka. Mogą się jednak zdarzyć przypadki, że ludzie najlepszej wiary i dobry patrioci nie rozumieją niebezpieczeństwa żydowskiego, zwłaszcza może się to zdarzyć ludziom starszym, wychowanym w innych warunkach, w atmosferze wówczas sztucznie przez żydów stworzonej.

Nie chcemy więc w tej chwili atakować Ignacego Paderewskiego za to, że nie jest antysemitą. Chodzi nam o coś innego. Chodzi nam o to, że złożenie przysięgi pod naciskiem sfer żydowskich nie od-

powiada naszym zdaniem godności nie tylko już tak wybitnego człowieka, jakim jest Ignacy Paderewski, ale nawet przeciętnego obywatela. I tu dochodzimy do najprzykrejszej strony całej sprawy.

Bo jakże, wielki artysta, wielki patriota ulega presji żydostwa i składa tego rodzaju oświadczenie z ważnością przysięgi. Świadczy to wymownie o tym zorganizowanym nacisku, jaki żydzi potrafili wytworzyć w społeczeństwie, któremu to naciskowi nie mogą się oprzeć ludzie nawet tej miary, co Ignacy Paderewski.

Piszemy to nie po to, aby nam sprawiło przyjemność wytaczanie tego rodzaju spraw. Piszemy to po to, żeby z przeszłości wyciągnąć naukę na przyszłość. Jest rzeczą pil-

ną i konieczną doprowadzenie do takiej zmiany stosunków w Polsce, aby tego rodzaju szantaż, jakich ofiarą stał się Ignacy Paderewski, stał się niemożliwy. Zwłaszcza, że Ignacy Paderewski nie był jedynym z wielkich Polaków, którzy takiemu szantażowi podlegali.

Jeśli chodzi o samego Ignacego Paderewskiego, to tylko rzecz jedna. Po ogłoszeniu takiej przysięgi, którą musiał złożyć, nie może on być nadal sztandarowym mężem politycznym. Powinni to zrozumieć jego przyjaciele polityczni i przestać posługiwać się jego popularnością, jakiej do-tychczas w Polsce zażywał. Niech pozostanie, oby jak najdłużej, świetnym artystą ku największej chwale Polski.

J. K.